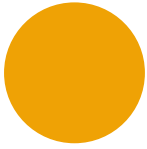

П'ять ціннісних викликів для українців

Валерій
Пекар

підприємець, громадський діяч, публіцист, викладач Києво-Могилянської бізнес-школи

10:09, 30.04.26

5 хв.

Чимало людей вважають найбільшим викликом України корупцію. А я вважаю, що корупція лікується не проповідями і не відрубанням рук чи голів, а передусім розбудовою прозорих інституцій та економічною свободою.

Натомість бачу п'ять великих ціннісних (морально-етичних чи духовних, іншими словами) викликів, які стоять перед нами.

Перший такий виклик - єдність. Потенційних розколів у нас дуже багато: схід – захід, воював – не воював, ВПО – не ВПО, виїхав – не виїхав, українська – російська в побуті... Та й традиційні розриви між заможними й незаможними, краще та гірше освіченими тощо лише посилюються. Додайте до цього найбільший реальний розрив на основі політичних прихильностей.

▶ ВІДЕО ДНЯ

Ці розриви можуть розірвати країну на шматки, а наш ворог саме сюди вкладає гігантські зусилля (а у випадку тимчасового замирення більша частина ворожого бюджету війни піде саме сюди).

“ **Втримати суспільство разом, докупити – величезний, найбільший ціннісний виклик.**

Водночас єдність має свої межі. Чи маємо ми єднатися з тими, хто обкрадає державу та військо? З тими, хто напругу працює на ворога? З тими, хто свідомо поширює ворожу пропаганду, або ж саморобні наративи, що ведуть до поразки? Будь-яке "ми" має межі, і правильно їх встановити – найбільший ціннісний виклик.

Другий найважливіший ціннісний виклик – людиноцентричність. Наша постколоніальна держава не здатна його проявити, і це ми мусимо її навчити, бо більше нема кому.

Передусім це стосується найболючішої точки нашого часу – прав військовослужбовців. Найбільш заслужена й героїчна частина суспільства має найменше прав, порівняно з цивільними. Так не може продовжуватися, бо це нас зруйнує. Не краща ситуація з іншими незахищеними категоріями громадян, але права військовослужбовців є найбільш нагальною проблемою.

Очевидно, людиноцентричність у стосунках між державою і громадянином цим не вичерпується. Про цю проблему треба говорити на всіх майданчиках, аж поки знайдемо і втілимо найнеобхідніші рішення. І часу обмаль, ми живемо у позичений час.

Третій виклик – державотворення. Дивним чином ті, хто працює на державу, також стали ураженими у громадянських правах. А на додачу вони вважаються в суспільстві поганцями.

І все, що пов'язано з державою, має присмак нечистого й ганебного. Звідки це росте, зрозуміло – в нас століттями держава була не своя, чужа, загарбницька, окупаційна, від неї треба було ховатися й триматися подалі. Але ж тепер в нас держава українська, а ставлення залишилося те саме.

Продовжуючи в тому ж дусі, ми ризикуємо державу втратити. Бо хто не розбудовує власну, той врешті буде приречений працювати на чужу. Нам треба поміняти це ставлення, щоб уможливити прихід на державну службу гідних та професійних людей.

Четвертий виклик – світове українство. Повернутися точно не всі. Можна їх відрізати й оголосити зрадниками. Але варто вчинити навпаки: оголосити частиною великого світового українства, закликати залишатися українцями й українками за допомогою українських організацій, рухів, церков, шкіл, української мови в побуті, української культури (а для цього треба періодично приїжджати насичуватися нею), включеності в українські інтереси...

Українці сьогодні є світовою нацією, що робить великий внесок у поступ і культуру людства, і нам треба визнати й навчитися використовувати це, десь копіюючи чийсь успішний досвід, а десь, винаходячи своє.

П'ятий виклик, останній, але не менш масштабний. Наближається наша перемога (стривайте кидати в мене помідори, дослухайте до кінця). Так чи інакше, ми вистояли, а Росія завалюється, хай цей процес ще несе в собі ризики нашої поразки (в тому числі описані вище) та розтягується на тривалий час. Але я хочу сказати про інше. Росія звикла всі свої поразки оголошувати перемогами. А ми натомість свої перемоги звикли вважати поразками, бо вони не ідеальні, бо вони не такі бездоганні, як ми прагнули.

“ **Тож, коли Україна здобуде перемогу, наш ворог зробить все можливе, щоб переконати нас, що це наша поразка, і ми самі будемо готові в цьому переконатися й допомогти іншим повірити.**

І тоді радість перемоги обернеться гіркотою, і це здатне розірвати нас на шматки й позбавити майбутнього. Нам вже сьогодні треба готуватися до майбутньої перемоги так само, як і усвідомлювати можливість поразки. Нам треба бути готовими до майбутнього, інакше страх перед майбутнім нас зруйнує.

Кожен із цих викликів можна розписувати детальніше, але зазначу лише головну причину цих лих і головні ліки від них.

Головна причина цих – колоніальна травма. Розколи в суспільстві, підозри й ненависть між людьми, ворожість держави до людини, а людини до держави, зневіра та комплекс жертви є наслідками колоніальної травми, століть бездержавності й геноциду ХХ сторіччя.

Головні ліки – діалог. Не мовчати, говорити про ці

виклики. Спочатку наодинці з собою, потім - з іншими людьми, близькими й однодумцями, а згодом - з незнайомими й різнодумцями. Перев'язуючи нитками діалогів різні прошарки суспільства та соціальні групи й регіони, а водночас перев'язуючи ними наші застарілі й нові рани. Це - завдання духовних пастирів, громадських активістів, журналістів, митців, лідерів громад, членів різноманітних спільнот, кожного і кожної з нас.

Тексти, опубліковані у розділі «Думки», не обов'язково відображають позицію редакційної колегії УНІАН. Докладніше з нашою редакційною політикою ви можете ознайомитись [за посиланням](#)

Всі новини України

новини України

ДОПОМОЖІТЬ ПРОЄКТУ

ПІДТРИМАЙТЕ НАС

 Читати УНІАН в Telegram Читати УНІАН в Facebook

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Мобілізація з інвалідністю з травня 2026 ·

Кому не загрожує мобілізація з 1 травня ·

[Хто з чоловіків може виїхати за кордон 2026](#) · [Мобілізація чоловіків 50+ з 1 травня](#) ·

[Кого призватимуть з 1 травня](#) · [Наталія Мосейчук +](#) ·

[Відстрочка від мобілізації з 1 травня](#)

Новини України · [Пільги для чорнобильців](#) · [Новини Харкова](#) · [Новини Львова](#) ·

[Новини Києва](#) · [Пенсії по інвалідності 3 групи](#) · [Новини Одеси](#) ·

[Пільги для УБД та членів їхніх сімей](#) · [Новини Дніпра](#)

Новини економіки · [Курс долара](#) · [Курс євро](#) · [Курс валют](#) ·

[Кому не зарахують радянський трудовий стаж для пенсії](#) · [Укрзалізниця](#) ·

[Чи входить навчання у виші до трудового стажу](#) · [Біткоіни-курс](#) ·

[Пенсія по інвалідності 2 групи](#) · [Тарифи на електроенергію](#) ·

[Кому відмінять пенсії по інвалідності](#) · [Всі доплати до пенсії в Україні 2026](#) ·

[Тарифи на газ](#)

Прогноз погоди · [Погода на завтра](#) · [Синоптик](#) · [Погода на тиждень](#) · [Погода Київ](#) ·

[Погода на місяць](#) · [Магнітні бурі](#) · [Прогноз погоди на травень 2026](#)

Гороскоп · [Гороскоп на тиждень](#) · [Гороскоп на сьогодні](#) · [Гороскоп на завтра](#)

Лайфхаки · [Найкращі засоби для чищення м'яких меблів](#) ·

[Як перевірити - сир чи сирний продукт](#) · [Чим залатати пошкоджену емаль на посуді](#) ·

[Як правильно варити горох до м'якості](#) · [Як і де краще зберігати мед вдома](#) ·

[Як перевірити морозиво на натуральність](#) · [Як відмити духовку від жиру](#) ·

[Як прогнати павуків з дому](#) · [Як відмити дуже брудну мікрохвильовку](#)

Яке сьогодні свято ·

[Церковний календар на травень 2026 за новим і старим стилем](#) ·

[Вихідні на травневі свята 2026](#) · [Календар свят у травні за новим стилем](#)

Lite · [Рецепт](#) · [Магнітні бурі](#) · [Стосунки](#) · [Зірки](#) · [Холостяк 2025](#) · [Кіно](#) ·

[Місячний календар стрижок на травень 2026](#) · [Лайфхаки](#) · [Астрологія](#) · [Мода](#) ·

[Свята](#)

Сад-город · [Як правильно доглядати за редисом](#) · [Чим підгодувати агрус](#) ·

[Як позбутися кульбаб на газоні](#) · [Як правильно висівати газон без котка](#) ·

[Що покласти в лунку під час посадки картоплі](#) · [Календар посіву на травень 2026](#) ·

[Що посадити від бур'янів](#) · [Які приємні запахи відлякують гризунів](#) ·

[Профілактика від чорної плямистості троянд](#) ·

[Чим підгодувати смородину після цвітіння](#) · [Як врятувати садові дерева від омели](#)

Рецепти · [Варення з кульбаб](#) · [Йогуртовий торт з полуницею](#) · [Ленивий медовик](#)

Е НАС

І
їни йде

викликів для

кував стрімерів
ху", де

али за п'ять
зараз

РФ і просив
яснили, навіщо

Реклама

ЦА допомогу
йому про

зараз
у житті

за звуком:
раїни у

1 дронів

рвуться до стандартів НАТО, - ВІ

09:18 Який сірник і куди треба перемістити, щоб виправити помилку: математична головоломка

09:11 **ВМС України уразили катери РФ, які охороняли Керченський міст (відео)**

09:10 8 чудових добрив для картопляних грядок: жодних хвороб і жуків, а врожай – величезний

09:05 **АНАЛІТИКА** Український шариат: нові "моральні норми" Цивільного кодексу

09:03 **Заморозки йдуть геть: синоптикиня Діденко повідомила про потепління до +20°**

08:56 Голова РПЦ Кирило нарешті потрапив під приціл України, - The Telegraph

08:40 **ПЕРЕВІРЕНО ЕКСПЕРТОМ** Чи входить декрет до стажу: скільки років "згорить", поки ви сидите вдома з дитиною

08:30 Детальний прогноз погоди на травень 2026: коли потеплішає і скільки буде дощів

08:20 Скільки в середньому "живуть" кондиціонери і як продовжити термін їх роботи

08:19 **ОНОВЛЕНО** **РФ "засипала" Одесу дронами: багато поранених, пошкоджено будинки, готель та десятки авто**

08:16 Сонячна електростанція для дому може не окупитися: інженер назвав головні помилки

08:03 Нова лінія оборони: у Reuters розповіли, як приватні компанії посилюють ППО України

08:00 Військові пенсії не враховують "зайві" роки служби: як розрахувати виплату з 1 травня 2026

08:00 30 квітня в Києві буде холодно й волого, попереду - довгоочікуване потепління

07:55 Чи загрожує Україні дефіцит продуктів і зростання цін на пальне: що кажуть експерти

07:54 Форвард "Челсі" Мудрик отримав найважче покарання за допінг

07:37 Трамп хоче скоротити кількість військ США у Німеччині: Bloomberg розкрив причину

07:30 **ПЕРЕВІРЕНО ЕКСПЕРТОМ** Яка пенсія у держслужбовців з 1 травня: кому та скільки платять і чому ПФУ може відмовити

07:20 Гороскоп на 30 квітня за картами Таро: Левам - гроші, Рибам - хвилювання

07:12 Зниження мобілізаційного віку в Україні: експерт назвав головні умови

07:10 Гороскоп на 30 квітня: Скорпіонам - прозріння, Тельцям - стабільність

07:10 Наприкінці квітня по Землю вдарить магнітна буря (графік)

07:06 Віком 200 мільйонів років: де знаходиться найбільше скупчення скам'янілої деревини

06:38 ЄС придумав нові варіанти замість прискореного членства для України, – Politico

06:30 Що зміниться з 1 травня: тариф на світло, перерахунок субсидій, нові ціни "Укрзалізниці"

06:30 Квітень в Україні завершиться холодом і дощами

06:03 Чи безпечно залишати AirPods на зарядці на всю ніч: експерти оцінили ризики

06:00 30 квітня: церковне свято сьогодні, Яків Теплий - прикмети підкажуть, яким буде літо

05:25 Північна Корея вже здатна прорвати протиракетну оборону США, – Bloomberg

05:00 Велике свято 30 квітня в Україні: кого вітаємо сьогодні і яка є прикмета на щастя

04:49 Люди назвали речі, які були нормою в 1990-х, а сьогодні вважаються не

в 1990-х, а сьогодні перетворилися на розкіш

03:35 Одна сторона Землі охолоджується швидше за іншу: вчені нарешті з'ясували причину

02:56 Україна проти "Шахедів": як розвивається нова технологія протиповітряної оборони

02:41 4 дати народження, що володіють божественною мудрістю

02:34 В Азії виявили найбільше в світі родовище мінералу, про який багато хто навіть не чув

Реклама

02:08 **оновлено** Окупанти атакували Одесу десятками дронів: пошкоджено житлові будинки, є поранені

02:05 Україна може запускати дрони з Лівії: експерт Forbes розповів про нову тактику

01:52 Чоловік сконструював незвичайний електромобіль, який не потрібно заряджати (відео)

01:43 Sky News розкрив справжню мету дзвінка Путіна Трампу

01:02 60-річний іранський винищувач прорвав ППО США: як це стало можливим

00:49 Дієтологиня назвала спецію №1 для зниження стресу

00:48 Удар по Пермі: з'явилися супутникові знімки російської нафтоперекачувальної станції

00:19 У Пентагоні розкрили долю 400 млн доларів, призначених для України, - Bloomberg

00:10 США формують спеціальні групи морських піхотинців для боротьби з дронами, - ВІ

29 квітня, середа

23:58 Вчений знайшов "найкоротший шлях" до Марса, але не все так просто

23:55 На мапах Google Earth помітили загадкові сліди, вчені витратили місяці, щоб їх пояснити

23:45 Вчені назвали один простий спосіб продовжити життя ваших котів

23:24 Гегсету нагадали слова Трампа про те, що в Україні "немає карт": що він відповів

23:01 ЗМІ розкрили, чим було атаковано російські гелікоптери у Воронезькій області

22:53 Як регулярне вживання гранатового соку впливає на тиск: відповідь фахівців

22:51 У Ryanair зробили оптимістичну заяву щодо дефіциту авіапалива в Європі

22:48 США відклали створення нової ракети, здатної знешкоджувати російські та китайські засоби ППО

22:10 Росія та Китай "посміхаються": ВМС США залишилися без своєї найпотужнішої підводної зброї

22:05 Пентагон офіційно оприлюднив вартість війни проти Ірану

22:05 Росіяни "вперлися в стелю своїх можливостей" на Донбасі, - аналітик

Реклама

21:56 Путін був готовий укласти мирну угоду, але деякі люди завадили йому, - Трамп

21:50 **УНІАН** Україна буде постачати їжу до "гарячих точок" Африки: аграрії розкрили деталі

21:37 Сварка Мерца з Трампом: США відправлять топ-офіцера в штаб Бундесверу, - Politico

21:32 Росіяни шукають нові ділянки для потенційних атак на Харківщині, - очільник ОВА

21:23 Трамп назвав умову для зняття морської блокади Ірану

21:18 Секрет ідеальної яєчні-болтуньї: одна проста хитрість змінює все

21:15 В Естонії розкритикували свого президента через слова про Росію

21:01 Україна запровадила санкції проти сусідньої країни: Зеленський розкрив деталі

20:49 Україна перебуває у найкращій позиції на полі бою за останні 9-10 місяців, - Зеленський

20:45 Процесуальні рішення ВАКС по справі "Роттердам+" викликають дискусію щодо неупередженості суду, - юрист

20:43 Кабмін продовжив кешбек на пальне, але змінив умови програми

20:39 Путін повідомив Трампу про готовність "оголосити перемир'я на період дня перемоги"

20:23 Кінець світу ближче, ніж думали: вчені відповіли, коли може "схлопнутися" наш Всесвіт

20:21 Іспанські бари та ресторани можуть бути змушені закрити відкриті тераси: у чому причина

19:56 **УНІАН** "Стаються жахливі речі": українські аграрії не хочуть торгувати з Африкою, попри великий попит

19:46 США різко скоротили закупівлі "кукурудзників" за ціною F-16: їх зацікавив інший проєкт

19:31 Люди, які народилися в ці місяці, найнезалежніші та найрішучіші

19:30 Ламають бузок "щоб краще ріс": садівник пояснив, що насправді відбувається з кущем

19:27 **УНІАН** Не такий вже й диявол: огляд фешн-комедії "Диявол носить Прада 2"

19:16 Пентагон досі не передав Україні 400 млн доларів, виділених Конгресом, - сенатор

Реклама

19:13 Ви неправильно зберігаєте лимони: вони пролежать довше в особливому місці

19:02 Вперше з 2024 року: США запустили гігантську надважку ракету Falcon Heavy (відео)

19:00 Травень 2026 - місяць двох повень: сприятливі дні для грошей, кохання та кар'єри

18:50 Громади отримають більше прав і грошей для підготовки до опалювального сезону, - нардепка

18:35 Енергетична криза вбиває малі аеропорти Європи, - Euronews

18:30 Зірка "Кріпосної" розлучився з дружиною після 10 років шлюбу та назвав причину

18:29 "Пастка" на \$2 млрд: чому Індія пошкодувала про купівлю російського авіаносця

18:23 Інформаційна кампанія проти виробника зброї Fire Point вигідна як Росії, так і США, - Сазонов

18:03 "Світові лідери на нас тиснуть з 2022 року": експерт пояснив, чи втратить Україна території

18:02 Найстаріший атомний авіаносець ВМС США назавжди покинув Тихий океан, - Forbes

17:58 Бійці СБС уразили одразу два російських гвинтокрила у Воронезькій області (відео)

17:55 Російські дрони з MESH-модемами: експерт пояснив, як Україні боротися з такими БПЛА

17:55 Уряд визначився з тарифом на світло для населення: скільки платитимуть українці

17:43 В Україні різко зросли середні зарплати: де платять найбільше

17:40 Секрет ідеальної постільної білизни: як правильно прати атласні простирадла та наволочки

Реклама

17:33 "Вагітна?": Даша Квіткова збила всіх з пантелику і була змушена зізнатися

17:23 Забезпечити захист корабля: українських дронарів попросили "розблокувати" Ормузьку протоку

17:22 Економіка РФ цього року покаже навіть гірший результат, ніж очікувалося, – топ-менеджер

17:15 ДТЕК повернув світло 600 тисячам родин після негоди

17:14 **УНІАН** Українська експансія в Африці: перший "аграрний криголам" вже стартував у Гані

17:11 За рік Україна втратила 1 мільйон осіб населення, - демограф

16:55 Уряд Німеччини визначився з допомогою Україні: скільки виділять у 2027 році

16:46 Мерц готувався до зустрічі з Трампом, вивчаючи його суперечку із Зеленським у Білому домі

16:43 Білик заінтригувала темою майбутнього хіта та звернулася до фанів

16:35 Що їсти при високому тиску: дієтологиня назвала найкорисніший перекус

16:25 Нацбанк послабив гривню: офіційний курс валют на 30 квітня

16:25 Війна в Україні перетворила "оборонку" Швеції на збройний хаб Європи, - Reuters

16:21 Чому РФ не виводить авіацію із Криму, де майже щоночі лунають вибухи: пояснення Плетенчука

16:11 Українським кіноманам покажуть фільм-концерт Біллі Айліш від Джеймса Кемерона

16:09 Бензин у США підскочив до нового максимуму на тлі війни в Ірані

16:01 "Не можемо покладатися на Китай": "Флеш" закликав створити українські MESH-модем для БПЛА

16:01 У Путіна підтвердили участь Фіцо у військовому параді 9 травня в Москві

16:00 Солодке й густе, як мед: як приготувати сезонне варення з кульбаб

15:56 Справи трьох знаків Зодіаку різко підуть вгору найближчим часом

15:55 Як врятувати здутий паркет за допомогою праски: несподіваний лайфхак

Реклама

15:42 Нафта більше 100 доларів: аналітики КИТ Group пояснили, як українцям врятувати свої фінансові заощадження

15:38 Флот на межі колапсу: у Данії масово звільняються моряки, кожне сьоме місце порожне

15:38 Netflix показав трейлер 2 сезону хітового чорнокомедійного серіалу "Вбивайте усвідомлено"

15:32 Білорусь припинила випускати за кордон росіян-призовників

15:29 Вони повернулись через 40 000

15:20 Вони повернулися через 40 000 років: на Алясці ожили істоти з льодовикового періоду

15:22 Якщо у вас є старі окуляри, не поспішайте викидати: чудові ідеї, як їх повторно використати

15:14 Пентагон зібрався купувати безпілотні гелікоптери: названо мету

15:09 В Україні похолоднішає до -3°: синоптики розказали, де підморозить (карта)

15:08 Кримінальні справи, відмивання коштів: ЗМІ розповіли, хто керує офісом экс-банкіра Миколи Лагуна в Україні

15:03 Не тільки Тиса: в ДПСУ розкрили, як порушники тепер тікають на акваскутерах по іншій річці

15:02 Не тільки Венеція: названо 17 туристичних напрямків, які можуть зникнути до кінця століття

14:59 Україна втрачає позиції: букмекери переглянули шанси LELÉKA на "Євробаченні-2026"

14:48 Бійці 21 полку "Кракен" Третього корпусу отримали партію FPV-дронів від волонтерів "Української команди"

14:42 Приходько зробила заяву після скасування концерту через мовний скандал

14:42 Volkswagen представив недорогий електромобіль із запасом ходу до 454 км (фото)

14:40 Європа паралізована страхом війни та сумнівами щодо України, - The Economist

14:39 З'явилися "фото" гелікоптерів Ка-52, які Росія нібито передала Китаю: що з ними не так

14:38 Карл Юнг пояснив, чому самотність не залежить від кількості людей поруч

14:36 У Кремлі вигадали пояснення, чому парад на 9 травня пройде без військової техніки

14:32 Чому бортпровідники сідають на долоні в літаку: розкрито причину дивної поведінки

14:30 Екомито СВЯМ серйозно загрожує економічній та національній безпеці України, - дослідження GMK Center

14:30 6 категоріям пенсіонерів піднімуть пенсію у травні: кому надійде доплата вже скоро

14:24 Україна відправила Ізраїлю юридичний запит арештувати судно з краденим зерном, - Сибіга

14:15 **ДУМКА** Нафтові "війни": що означає вихід ОАЕ з ОПЕК

14:15 Кривонос вимагає дозволити НАБУ тримати громадян в СІЗО роками, якщо детективи не встигають, – ЗМІ

14:02 У Берліні школяр випадково знайшов монету з античної Трої: який вона має вигляд

14:02 Армія РФ має успіх в районі Костянтинівки: деталі від DeepState

14:00 Найкращий спосіб профілактики чорної плямистості: що робити, щоб запобігти захворюванню

13:58 "Граємося у демократію": військовий закликав вводити жорсткіші заходи проти ухилянтів

13:58 Прорив в енергетиці: Китай створив вугільну електростанцію з нульовими викидами